

TUOTANTO & TYÖLLISYYS

- Pohjois-Savon liitto: ”Koillis-Savossa Stromsdalin konkurssi ja tehtaan toiminnan lopettaminen aiheutti työpaikkojen menetyksen yli 200:lle, ja haitallisten kerrannaisvaikutusten on arvioitu koskevan 100–200 työpaikkaa. Ylä-Savon metalli- ja puunjalostusteollisuudessa on ilmoitettu irtisanomisista ja lomautuksista: yli 300 työntekijään kohoavat irtisanomiset ovat johtaneet työpaikkamenetyksinä yli 1 prosenttiin seudun työvoimasta. Lomautukset kohdistuvat noin 4 prosenttiin työvoimasta. Varkauden lisäksi lomautuksia on Leppävirralla, mm. energia-alalla ja metalliteollisuusyrityksissä.” Itä-Suomen vahvuusalueet ja maakunnalliset painopisteet ovat perustuneet pitkälti metsäklusteriin ja sitä tukevaan metalliklusteriin.

- Vientiyritysten synkät uutiset koskivat Varkautta: aiempia Stora Enson Oyj:n ja sopimusvalmistaja Enics Finland Oy:n irtisanomisia seurasi viimeksi kuluneen viikon aikana Stora Enson (300) uudelleen, Foster Wheelerin (60), Metson ja Eforan antamat yt-ilmoitukset.

- TE- keskusten mukaan Etelä-Savossa on lomautettuja ollut vuoden vaihteessa 2300–2500 ja irtisanottuja 600 (yritykset mm.: Savonlinna Works, Nordkalk, UPM (Savonlinna (270) ja Ristiina; Yt & lomautukset), Helprint, Exel, Opa-Muurikka, Ensto, Ahlström). Pohjois-Savossa lomautettuja olisi 2600, joka vuoden vaihteen jälkeen on lisääntynyt 700:lla (yrityksiä, jossa lomautus tai irtisanominen yt-neuvotteluissa: Junttan (175 henk.), Karelia-Uponor (118 henk.), Finnish Laminated Timber (20 henk.), Bella em. Varkauden alueen yritysten lisäksi). Tuorein ilmoitus oli Apetit Kala (90 henkeä). lähde: Savon Sanomat, alkuperäinen lähde: TE –keskukset

- Pohjois-Karjalassa kirjapaino PunaMustan yt-neuvottelut koskevat noin 200 henkeä. Stora Enson lomautukset vaikuttavat Pohjois-Karjalassa Uimaharjulla ja Kiteellä. UPM:n ilmoitukset koskivat myös Joensuuta. Joensuun rakennussektori on selvinnyt taantumasta muuta maata helpommin. lähde: Karjalainen

Työllisyystilannekatsauksen mukaan Pohjois-Karjala on ensimmäistä kertaa 30 vuoteen vuositasolla maan pahinta työttömyysaluetta. Joulukuun lopussa työttömien osuus työvoimasta oli 16 %, ja työttömien määrä oli 5,1 % (Joensuun seutukunnalla 6,8 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Lomautukset nostivat loppuvuodesta työttömyyden kasvuun. Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa työttömänä 11,6 % työvoimasta (8010 henkeä). Lomautettuja oli 887, mikä on edellisvuoteen nähden yli kaksinkertainen määrä. Pohjois-Savossa työttömyys kääntyi joulukuussa poikkeuksellisen jyrkkään kasvuun, työttömyysaste oli 11,9 %, ja työttömiä oli lomautetut mukaan lukien 13280. Pääasiallisesti työttömyyden nousu johtui lomautusten rajusta kasvusta, mutta työttömien määrä nousi ilman lomautettuja vajaat 3 prosenttia. Laskusuhdanteen vaikutukset näkyvät Pohjois-Savossa hieman koko maata selvemmin. Työttömyyden kasvu voimistune jo tammikuun aikana määräaikaisten työsuhteiden päättymisen vuoksi. Alueen sisäiset vaihtelut pysyvät suurina koko kevään ajan riippuen lomautusten ja irtisanomisten kohdentumisesta ja ajoituksesta. (www.TE-keskus.fi) - Pohjois-Savon konkurssiluvuissa ei vielä ollut nähtävissä viime vuoden lopulla poikkeuksellista muutosta.

KYSYNTÄ & TULOT

- Kausityöläisten ja osa-aikaisten, kuten opiskelijoiden, työllisyystilanne on heikentynyt ja opiskelijat panttaavat valmistumisestaan. Toisaalta avoimia työpaikkoja on edelleen hoito- ja palvelualoilla.

- Työttömyyskassojen jonot ovat pidentyneet ja TE-toimistot ruuhkautuneet. Esim. Kuopiossa voimakas työttömien määrän kasvu on aiheuttanut ruuhkaa TE- toimistossa, jossa ei ole pystytty antamaan kaikille edes vastaanottoaikoja.

- Talvihakkuut ovat käynnistyneet kahden heikomman talven jälkeen, nyt hakataan jo aiemmin myytyjä leimikoita.

- Kirpputori-toiminta on lisääntymässä

- Taantuma näkyy jonkin verran kesän festivaalien lipunmyynnissä, koska yritykset ostavat vähemmän lippuja (Savonlinnan Oopperajuhlat ja - Balettijuhlat, yksityinen kysyntä normaalia)

- Asuntokauppa kiinnostaisi taas? (Karjalainen)

KOTITALOUDET

- Ulosotoissa ja pakkoperinnoissa oli lieviä nousun merkkejä joulukuussa.
- Kuopiolaisen työttömien järjestö Virvatuli ry on havainnut, että ruoka-avun tarvitsijat ovat lisääntyneet kolmanneksella.
 - Lama lisää köyhyyttä. Itä-Suomessa ja erityisesti Pohjois-Karjalassa on pienituloisten määrä suhteellisesti suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Eurostatin mittarin mukaan Itä-Suomessa on köyhiä 50 000. Työttömyys, yksinasuminen ja korkea ikä syrjäyttävät ihmisiä. (Karjalainen 19.1.2009)

KUNTATALOUS

- Kuopio suunnittelee koko henkilöstön lomautusta. Varkauden kaupunki on lomauttamassa yli puolet henkilöstöstään viikon ajaksi. Kuopiossa on pyritty vähentämään lomautustarvetta vaihtamalla lomarahoja vapaiksi.
 - Toisaalta esimerkiksi Joensuun kaupunki on huolissaan liian varhaisesta työvoimapoistumasta. Nyt keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on 59 ja sitä pyritään nostamaan 60 vuoteen.
- Kunnat ovat ottaneet takausvastuita (esim. Mikkeli: Järvi-Suomen Portti, Pielavesi: Pielamet)

MYÖNTEISIÄ NÄKYMIÄ JA TAVOITTEITA

- Pohjois-Savossa on keskusteltu kriisiryhmän perustamisesta. Johtavat vaikuttajat ovat eri mieltä tarvitaanko kriisiryhmää vai ei. Etelä-Savon yrittäjät ovat nyt keskustelemassa lamantorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä. Yrittäjät toivovat, etteivät rahoituslaitokset lähde liian nopeasti ajamaan muuten tervettä yritystoimintaa alas.
 - Lääkelaitoksen siirto Kuopioon osoittaa, miten vaikeiksi todelliset (mittaluokaltaan vaikuttavat) alueellistamistoimenpiteet oikeasti osoittautuvat. Valtakunnan lehdissä alueellistamisuutisten yhteydessä Kuopio pyrittiin tuomaan esille syrjäkylänä, jossa ei olisi osaamista eikä elämisen mahdollisuuksia, vaikka se on kaunis paikkakunta.
 - Metsäklusteri: Koko läänin alueella metsätalous (alkutuotanto) on merkittävä sektori, jonne jalostuksella on heijastusvaikutuksia ja joista muihin töihin työllistyminen on hankalampaa (koulutus, syrjäseudut, vaikeimmat työttömyysalueet jne.). Metsänomistajien Järvi-Suomen liiton mielestä metsänhoitoon kannattaa sijoittaa myös elvytystoimena sekä työllisyyden että tulevaisuuden puunhuollon kannalta.
 - Pohjois-Savon maakuntajohtaja Jussi Huttunen on kehottanut kulutuksen lisäämiseen, ja kotimaisien ja maakunnallisten yritysten suosimiseen.
 - Ideaparkin Pieksämäelle tulo on näkynyt tällä viikolla lehtiuutisissa siten, että pelätään ympäristöministeriön kaavapäätöksen viivästyttävän hanketta. Hankkeen odotetaan välillisine vaikutuksineen tuottavan Pieksämäelle jopa 2000 työpaikkaa ja tuovan maakunnalle uuden vetovoimakohteen. (Länsi-Savo)
 - Viikon positiivisia uutisia on ollut Joensuussa tiedepuiston laajennuksen valmistuminen. Tiedepuistossa on nyt 90 yritystä ja siellä on yhteensä noin 1000 työpaikkaa. Samoin Joensuun yliopiston biotieteiden laitos Natura on harjakorkeudessa.